208327

EMLÉKÜL

BUSCHMANN GUSZTÁV

60 ÉVES

JUBILEUMÁRA.

1885. ÁPRILIS 26.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár
ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYV-TÁR

G. Buschmann

BUSCHMANN GUSZTÁV

SZAKTÁRSUNK

60 ÉVES JUBILEUMA

EMLÉKEÜL.

Budapest, 1885. április hó 26-án.

ZUR ERINNERUNG

AN DAS

60-JÄHRIGE JUBILÄUM

UNSERES COLLEGEN

GUSTAV BUSCHMANN.

OSZK

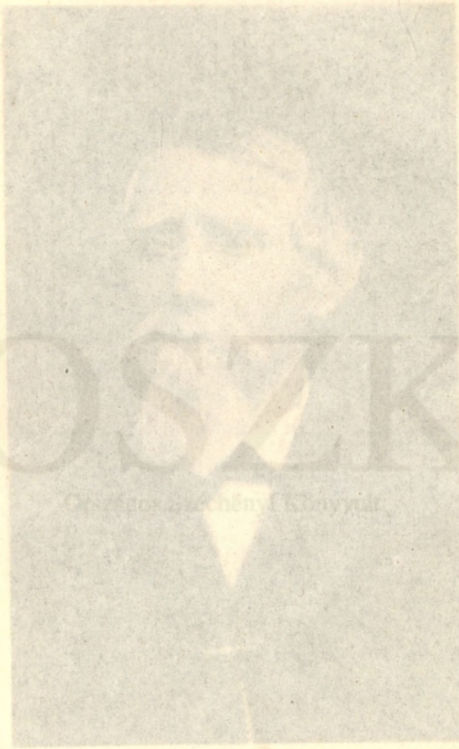

G. Brandmann

BUSCHMANN GUSZTÁV

SZAKTÁRSUNK

60 ÉVES JUBILEUMA

EMLÉKEÜL.

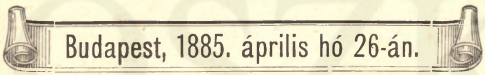

ZUR ERINNERUNG

AN DAS

60-JÄHRIGE JUBILÄUM

UNSERES COLLEGEN

GUSTAV BUSCHMANN.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

208327
ORSZ. SZÉCHÉNYI-KÖNYVTÁR
Növedéknapló
1951 év A 1056 sz.
1955

PROGRAMM.

1. **Katonai zenehangverseny**, báró Döpfner 23. sz. gyalog-sorezred zenekara által, Jaudl karnagy személyes vezetése mellett.
2. Az ünnepelt fogadtatása.
3. „**Fohász**" kar, tenor-szóval Huber K.-tól, előadja a bpesti férfi-dalegylet „Egyetértés."

Fohász. Kar HUBER KÁROLY-tól.

Szállj le égnek tündér lánya,
Hozz' oh dal, vigaszt nekünk,
Melyen dúl a harczok átka
Egyesitsed nemzetünk.

Ezred éve már, hogy küzde —
Sorsa mégis belviszály —;
Egyetértés rég elüzve,
Békét, üdvet nem talál.

Oh tanitsad összhangzásra
Egy anyának gyermekit,
Minden ember bennök lássa
Egy család testvéreit.

Fondd körülök égi béke
Szeretetnek lánczait,
Szálljanak a szív mélyébe
Lelkesitő hangjaid.

És ha egykor közanyánkra
Törne ellenség s veszély,
Hidd' a honfit szent csatára
Zugva mint az éji szél.

Felriadjon Hunnia népe
Kiállitva millió kard
Zugd egész világ fülébe:
Ne bántsd, ne bántsd a magyart!

4. Magyar üdvözlet és az ünnepelt életrajza, *B. Béla* úrtól.

5. Deutsche Festrede, von Herrn *Ig. Kokál.*

6 A tisztelet adományok ünnepélyes átadása.

7. „**Budapester Typographenmarsch**", Chor mit Orchester-Begleitung von *Béla Ziegler*, vorgetragen vom Budapester Männer-Gesangsverein „Egyetértés."

Budapester Typographenmarsch

Text von ROBERT BOLDINI

Auf Ihr Jünger Gutenbergs zum frohen Marsch! la la la
Lass't die Pressen, Schwärz und Lettern
Ruhen in der Officin;
Weih't Euch dem Collegenkreise,
Lassen wir ihn mächtig blühn!
Freiheit, Gleichheit, Brüderlichkeit
Gebe uns stets das Geleit'!
Insgesammt, so fachverwandt ja reichen wir die Hand!

[Ja] Setzer, Drucker, Giesser heiter! — [Ja]
Wir wollen fröhlich sein
Bei einem guten Glase Wein,
Ja bei des Bechers Klang
Und lieblichen Gesang!
Auch wollen wir der Frauen und der Mädchen uns erfreu'n
Wo es auch sei, stets ihnen treu und liebend sein —
[ja sein!]

Kommt! Kommt! Kommt!
Ach, wie wohl, — liebevoll
Ist das Schätzchen uns zur Seit',
Zart und fein, — in den Reih'n,
Zu den weiten Marsch bereit.

Lieb' und Lust — in der Brust,
Führ't uns auf die Bergeshöh'n;
Jung und Alt — Kraft entfalt'!
Niemals ruhig steh'n!

Nun schritt- und taktfest stramm und barsch,
Typographen streng im Marsch!
Links — rechts! Links — rechts!
Kunstgenossen stimmt mit an!
Gelobt des Meisters edles Werk,
Des Johannes Guttenberg!
[:Gott grüss' die Kunst!:]
Hoch die Collegialität!

8. Közös vacsora (Banket).

Ezután TÁNCZ.

A tánczokat ZIEGLER JÓZS. ur szivességből rendezi.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

MAGYAR ÜDVÖZLET

ÉS

AZ ÜNNEPELT ÉLETRAJZA.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Ünnepelt szaktárs!

Légy üdvözölve általunk ezen egyszerü, de reánk nézve annál emlékezetesebb ünnepélyen, melyet mütársaid, tisztelt fiad nyomdaszemélyzete — hatvan éves segédi müködésed alkalmából tiszteletedre, az ernyedetlen munka megtisztelésére, — ragaszkodó szivük érzelmeitől vezérelve és ösztönözve rendeztek. Habár ezen ünnepély külsőleg nem ragyog, mégis elegendő fényt nyer a Téged igazán szerető szivektől, és a valódi érdemet Benned megtisztelő lelkektől. Ezért szivünkből örvendünk annak, hogy meghivásunkra eljöttél, jelenléteddel az ünnepély értékét emelni. Légy meggyőződve a felől, hogy mi mindnyájan szeretünk és becsülünk Téged, hogy szivünknek egy érzése, mindnyájunknak csak egy gondolata van és ez az *érzés*, ez a *gondolat* e szavakban nyer kifejezést: Buschmann Gusztáv éljen sokáig, testi és lelki ereje teljes birtokában, családja, barátjai és szaktársai örömére!

Igen tisztelt ünneplő közönség!

Alkalmunk nyilt ma ama kegyeletes szokásnak hódolni, és egy oly ritka örömünnepélyre összegyülni, melyen egy, ugyhiszem mindnyájunktól becsült szaktársunknak jubileumát ünnepelhetjük, ki épen ma munkáspályáját 60 hosszu éven át kitartással és ernyedetlen szorgalommal betölté!

Engedjék meg ez alkalommal ünnepelt jubilánsunk élettörténetével e rövid vázlatban megismertetnem, mely 50 éven át mindennapi fáradságos munkából állt, és csak az utolsó évtizedben birt némi könnyitést nyujtani.

»Buschmann Gusztáv, ki 1809. augusztus 21-én Potsdamban született, Berlinben nevelkedett és 1824-ben Krause könyvnyomdájában mint nyomótanoncz ismerkedett meg először Gutenberg mesterünk találmányával; a szokásos felszabaditás után 1829-ben Lipcsébe ment, ott Brockhaus könyvnyomdájában foglalkozást nyert, de alig, hogy a tavasz beköszöntött, (1830) már is a vándorbothoz nyult, hogy Eisenachban őszig a sajtón dolgozhassék; — onnan Norinbergába vette utját, hol ismét a télen át dolgozott, később Grimma városkában (1831) julius végeig nyert alkalmazást; — de vágya, — hogy mentül több várost és több szokásokat ismerni tanulhasson, ujra ösztönzé helyét elhagyni, mig Bécs felé irányzá lépteit; de épen akkor kezdett egész Európában a

cholera-járvány rettentően pusztitani és a megrémült császárváros minden idegennek megtagadta a tartózkodást falai között; igy tehát ő is kénytelen volt visszafordulni, mire utját Brünn felé tartá, hol Gastl könyvnyomdájában 1832. évi márcziusig maradt; de azon tudat, hogy oly közel édes magyar hazánkhoz, mely akkor is már minden szorgalmatos, munkakereső egyénnek szivesen adott alkalmat — otthon-ját megalapitani, — őt is buzditá mentül elébb ezen európai Chánaánba költözni; és hogy nem csalódott, azt további élményei is bizonyitják; mert a mint 1832. májusban Pest területét átlépte — máris Landerer könyvnyomdájában munkát talált; innen egy évvel később lakását Budára áttette, hol az egyetemi könyvnyomdában müködését 1833—1839-ig szakadatlanul folytathatta; ezen időközbe esik egybekelésének ideje: Glasz Klárával, (1835. febr. 16.) ama tisztességes nővel, kit a Mindenható maig is oldala mellett hagyni engedé és kivel az idén aranylakodalmát ülte, és ki férjét ezen ötven éves együttlét alatt 16 magzattal megajándékozá; ezekből azonban többé csak egy fiuk: Ferencz, és egy leányuk Krisztina él, kik szülőiket maig is lehetőleg vidítani törekszenek! — Ott látjuk oldala mellett most is e mintaképet a női erényességnek és megbecsülhetetlen odaadásnak. 1839-iki május havában Bagó Mártonhoz, 1848-ban pedig a magyar nemzeti bank nyomdájába szegődött, melyet

akkor Landerer a magyar kormány megbizásából berendezett; és evvel később (1848—49.) mindazon viszontagságokban és sanyaruságokban részesült, melyeket a bankszemélyzet nagyobb részének az akkori menekülés alkalmával szenvednie kellett. 1849 őszén, mindentől kifosztva, nejével és gyermekeivel visszakerült Pestre; súlyosan nehezedett mindenkire az akkori munkapangás; vagyonos és vagyontalan egyenlően érezte a nyomort; ámbár Bagó Mártonnál ismét talált alkalmazást, de keresménye nem valami fényes volt, mert azzal alig hogy családjának a legszükségesebbet szerezheté. Daczára annak hiven kitartott, ereje feláldozásával dolgozott, a mint csak birt, míg jobb idő bekövetkezett, és maradt főnökének szorgalmas munkása 1867-ig; ebben az évben az Athenaeumba került mint gépmester, hol 1869-ig mindig pontosan teljesité kötelességét, és csak közeli barátjainak ösztönzésére vállalta el a Budapesti könyvnyomdászok és betüöntők segélyegyletének ajánlatát a pénzszedői állásra, melyet 4 évig a leglelkiismeretesebben végzé. 1873 óta azonban fiának, Buschmann Ferenczneк üzletében buzgólkodik, hol mai napig feladatának helyt állt.«

Ime, e rövid vázlat is bizonyság lehet arra, hogy Buschmann Gusztáv szakmájában szorgalmatos munkás volt, ki mindig kötelességének teljesitését szem előtt tartá.

* * *

És ezzel be is zárom igénytelen méltatásomat. Előttünk áll az atya és munkás, becsületünkre és szeretetünkre méltón egyaránt. Hatvan éves nyomdászati pályájának szélén áll, kezében szaktársai koszorújával. Nyugodt arczczal, tiszta öntudattal és szivében megelégedéssel tekinthet vissza a bölcső felé.

E halvány vázlatos kép, melyet itt róla nyujtottam, csakis szívem sugallatának kifolyása. Érzem, látom annak fogyatkozásait. De azért, hogy mindenki ráismerhessen, csak az legyen e kép alá irva: *Ő az, kit szaktársai becsülnek*, és kinek tiszteletére a mai *ünnepély rendeztetett!*

B. B.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

BIOGRAPHIE DES JUBILAR

UND

DEUTSCHE FESTREDE.

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Gustav Buschmann

wurde 1809 zu *Potsdam* geboren und in Berlin erzogen, kam im 15. Lebensjahre (1824) zu *Krause* in die Lehre. Nach 5-jähriger Lehrzeit freigesprochen, reiste er 1829 nach *Leipzig*, conditionirte bei *Brockhaus* bis März 1830, von März bis Oktober 1830 in *Eisenach*, von da reiste er nach *Nürnberg*, woselbst er bis März 1831 in Verwendung stand; im selben Jahre conditionirte er bis Ende Juli in *Grimma* (Sachsen); kam in der Cholera-Zeit (1831) nach *Wien*, musste aber (da zur selben Zeit jeder Fremde Wien zu verlassen gezwungen war) von da wegreisen und begab sich nach *Brünn*, wo er bis März 1832 bei *Gastl* in Condition stand. Im Monate Mai 1832 kam er nach *Pest* und conditionirte bei *Landerer* bis Juli 1838, trat dann in die *k. ung. Universitäts-Druckerei*, conditionirte dort bis 1839; von da kam er zu *Martin Bagó* nach *Ofen*, wo er bis 1867 beschäftigt war. Im Jahre 1848 wurde derselbe durch das Vertrauen

seiner Collegen in die erste Tarifkommission zur Regelung der Preis- und Zeitverhältnisse der damaligen Collegenschaft gewählt. Unterbrochen wurde diese Condition durch die Ereignisse der Jahre 1848—49, in welcher Zeit er, nach der Etablirung der Nationalbank-Druckerei, in dieselbe eintrat und mit derselben alle Gefahren theilte, denen dieses Institut auf den verschiedenen Kreuz- und Querzügen während des Freiheitskampfes ausgesetzt war. Im *Athenaeum* stand er von 1867 bis 1869 in Verwendung. Von 1869 bis 1873 war er Kassier des »Pest-Ofner Buchdrucker Kranken-Vereines«; von da ab ist er in dem Geschäfte seines Sohnes Franz Buschmann thätig. (Nach 60-jähriger mühevoller Arbeit ist er in den Invalidenstand getreten.) Volle 50 Jahre theilte mit ihm Freud und Leid seine treue Gattin, die er den 16. Feber 1835 zum Altar führte; wie nur Wenigen, war es ihm gegönnt, mit seiner Gattin als Jubelbraut im Jahre 1885 ein zweitesmal zum Altar zu treten zur Feier der goldenen Hochzeit!

Festrede

verfasst und gesprochen von IGNATZ KOKÁLY.

Verehrte Festtheilnehmer!

Geehrte Collegen!

Ich begrüsse Sie und heisse Sie wilkommen, indem Sie ein Fest der Ehre und Freude mit ihrer Anwesenheit verherrlichen! Mit dem bei uns Buchdruckern üblichen altehrwürdigen Gruss: „*Gott grüss die Kunst!*“ kam im Jahre 1832 ein Jüngling mit 23 Jahren nach Pest um sich hier wie viele Andere eine zweite Heimath zu gründen; und dass ihm dies gelang, beweist, dass wir heute sein 60-jähriges Berufsjubiläum mit Stolz und Freude in diesen Räumen feiern! Fleiss, Ausdauer und Charakterfestigkeit füllen die entschwundenen 60 Jahre aus. Unser Jubilar *Gustav Buschmann* war stets ein treuer und aufrichtiger Berufscollege; sein Wirken im Vereinsleben ist uns aus früherer Zeit zur Genüge bekannt. Bei schwierigen sozialen Fragen

fanden wir ihm stets an der Seite der Vorkämpfer für die Rechte seiner Berufscollegen und schon an der Bewegung zur Erzielung des Drucker-Tarifes 1848 nahm unser Jubilar den regsten Antheil. Sein kollegiales Wirken wurde auch anerkannt; seine Berufscollegen entsendeten ihm als Vertrauensmann zur Verhandlung mit den Principalen, und seinem concilianten Benehmen war es auch grösstentheils zu danken, dass die Bewegung damals zu einem guten Ende gedieh. Er war mit einem Worte stets ein treuer Rathgeber seiner Berufsgenossen. Aber nicht nur im Kreise seiner Collegen war und ist er geachtet und geehrt; auch im Kreise seiner Familie wird er geliebt und hochgeschätzt; selten wohl findet man einen zärtlicheren Gatten und Familienvater! Gott möge ihm noch viele viele Jahre schenken und zum Wohle aller derer erhalten, die ihm nahe stehen, und möge es ihm gegönnt sein, in voller Gesundheit selbst das Jubiläum seines Sohnes zu erleben. Nun, geehrter Jubilar, empfangen Sie als Zeichen der Liebe und Achtung die kleine Gabe zur Erinnerung an Ihr 60-jähriges Berufsjubiläum von dem Personale des Etablissements Ihres Herrn Sohnes *Franz Buschmann!*

ORSZ. SZÉCHÉNYI KÖNYV-TÁR

OSZK
Országos Széchényi Könyvtár

Nyomatott Buschmann F.-nél.